

НА ПЛЕНУМІ ПОШИРЕНОГО ВИКОНКОМУ КОМІНТЕРНУ.

(Доклад тов. А. Лозовського про світовий профрух.)

Два осередки світового профруху.

"Післявоєнний робітничий рух, — сказав т. Лозовський, — відрізняється від робітничого руху передвоєнного часу тим, що в ньому всі зміни відбуваються значно швидше, ніж за період органічного розвитку капіталізму. Від часу V. Конгресу Комінтерну минуло всього тільки півтора року. Тим часом світовий профрух зробив значний крок вперед.

Найхарактерніше явище теперішнього періоду — це концентрація світового профруху навколо двох осередків: коло С.Р.С.Р. та реакційної Американської Федерації Праці. Борьба двох полюсів являє собою надзвичайно важливий процес. За минулі 10 місяців скрізь зросла політична реакція та широко поширились методи італійського фашизму. Навіть у старій Англії небезпека більшовизму змушує буржуазію порушувати свою демократичну волю й переходити до отвертого переслідування.

Реформізм започує в Америці методи співробітництва з буржуазією.

З другого боку, європейський капіталізм починає отвертий наступ на всі економічні здобутки робітничої класи. Цей наступ відбувається на цілій низці ліній: зниження заробітної плати, продовження робочого дня, натиск на підвищення продуктивності праці, підвищення дорожечі. Даві буржуазія переходить до американських методів впливу на робітничу класу.

Ці методи мають за мету розділити робітників і тим самим ускладнити їхню боротьбу. До числа таких методів належить, наприклад, пристосування так званої системи "Балтімор Огайо Плен". Ця система, що її вперше пристосовано на приватній залізниці Балтімор—Огайо, звідки вона взяла свою назву, така: трейд-юні складають з підприємців своєрідний союз, скерований на підвищення продуктивності праці на заводі та організують своєрідні виробничі наради. Юні стають офіційним органом у справі підвищення продуктивності праці. Усі сили юні вживаються на поліпшення виробництва, усунення промислових убитків і т. д. Підприємці взаємно цього обов'язуються не звільняти робітників. Однак, це зобов'язання є тільки примарою, бо звільнення робітників проте не припиняється. Далі в Америці робітники надто захопились банками, що виконують взагалі допоміжну капі-

талістичну роль. Буржуазія силкується перенести всю цю методи класового співробітництва до Європи. Німецькі реформісти намагаються підвести під цю нову американську організацію якусь теоретичну підставу.

Робітничий рух в колоніях підпадає під комуністичний вплив.

Найбільшою подією останнього року, безперечно, є швидкий розвиток робітничого руху в колоніях і напівколоніях. Цей рух має для нас величезну вагу. Він виявився надзвичайно яскраво в Китаї. В інших колоніальних країнах ми спостерігаємо підвищену активність робітничої класи. Страйк у Індії, рух в Індонезії, Тунісі та інших країнах означає, безперечно, нову сторінку в робітничій русі колоній.

На самім початку китайської революції ми звернулися до Амстердаму з пропозицією про спільне ділення. Звичайно, ми не одержали певної відповіді. У протоколах засідання Амстердамського Інтернаціоналу є таке загадкове місце: "Пропозицію Комінтерну й Профінтерну з ріжних міркувань неможливо було-б ухвалити". Далі Амстердам постановив "інформуватися в китайських профорганізаціях, чи бажано та чи можливо подати допомогу і в яким розмірі".

Це характерніший є виступ загального об'єднання німецьких профсоюзів, що в своїй відомі, присвячений китайським подіям, пишуть так: "Правління загального об'єднання профсоюзів висловлює бажання, щоб кріваві події змусили представників європейської цивілізації в Китаї відчувати грізоту сумління і показали їм яскраво їхній моральний обов'язок". Таку позицію амстердамців буде можна легко пояснити тим фактом, що китайські профсоюзи і далі залишаються вірними Профінтернові, нещодавно постановивши приєднатися до нього, не зважаючи на всю агітацію реформістів. Поруч з цим під час страйку текстильників в Індії, Амстердамський Інтернаціонал виявив ширше співчуття до страйкерів, бо індійські профсоюзи перебувають під його впливом".

Ліва опозиція розколює амстердамців.

Далі тов. Лозовський відзначає, як загальне явище, що в усіх реформістських організаціях є ліва опозиція. "Характерною особливістю — каже т. Лозовський, — цієї нової опозиції є бажання встановити ед-

ність з радянськими профсоюзами. Утворення англо-радянського комітету єдності, безперечно є важливим фактом в історії міжнародного професійного руху. Утворення цього комітету спричинило в Амстердамі цілу бурю. Тепер серед амстердамців спостерігається ціла низка розходжень у питаннях, як ставитися до міжнародного бюро праці при Лізі Націй, до боротьби колоніальних народів і т. д.

Звичайно, що політика провідників, що покладають особливі надії на бюро праці при Лізі Націй та Льюкарнську угоду, не можуть задовольнити робітників. Показником того, до якої міри дійшли незгоди є те, що секретар Амстердамського Інтернаціоналу Удгест, отверто виступає проти голови

Амстердаму — Порселла і вимагає розриву з останнім. Показником того, що реформізм уже не почуває себе досить міцним в Європі, є його заходи знайти допомогу за океаном в Американській Федерації Праці. Провідники Амстердаму ладні йти на всі поступки, щоб тільки добитися вступу цієї федерації до їхнього Інтернаціоналу. Звичайно, для них цей вступ далеко важливіший за об'єднання з революційними профсоюзами, що його добираємося ми. Характерно, як ставляться реформістські союзи до фашизму. Ці союзи або були пасивні, або активно виступали проти нас Амстердамський Інтернаціонал фактично відгравав таким чином, допоміжну роль відносно італійського фашизму. (Д. б.)

Одночасно попереджаючи громадянську революцію розбудили одну частину інтелігенції і-тоді почали з'являтися в другій половині 19 і на початку 20 століть, революційні письменники.

В цьому часі вибухає світова війна і російська революція. Світова війна ритворить в інтелігенції стан великого розчарування і цинізму. Втомлені душі починають знов халатись за форму "мистецтва для мистецтва". Література бере собі, як аргумент, що світ є хаос і що

нічого не можна вдіяти з ним. Це (час, в якому ми тепер живемо) може бути скарактеризоване, як інтелектуальне пригноблення. За такого стану російська революція має для них дуже мале значіння. Вони бояться повірити в неї — бояться знова розчаруватись і погестись ще раз.

Відчувається потреба періоду пролетарської революційної критики, щоб знищити престиж характеристичної літератури тієї доби.

Флойд Дел.

3 ЩОДЕННОГО ЖИТТЯ.

Я ВЖЕ ГОТУЮСЯ ДО ТРАВНЕВОЇ КАМПАНІЇ.

Пару тижнів тому назад мене вже не мало бути більше між вами.

Пішов ввечерю до У.Р.Д. і так поховившись, що ледви встав.

Ребра потовк, руки покалічили на шкло. Прийшов до У.Р.Д., а товариші ще й почали атакувати мене.

— П'ять минут спізнів, — п'ятьдесят центів карі!

А я обкривалений...

— Що сталося?

Поясню.

— Коли-б так, при роботі, то дівастби "компенсейшен", а то "у своїм часі", — жалували деякі товариші.

— Ага! — тішилися деякі, — так йому й треба. Коли-б був голову зломив, то не було-б "3 щоденного життя"...

Чк ви всі так думаете, то я про це не знав. Я скажу лише те, що Робітничий Замоглого Товариство нічого не потерпіло. Це трохи болить рука, але це нестерпимо.

Зараз я роблю вже приготування до перепроводжування травневої кампанії в користь нашої робітничо-фермерської преси.

А знаєте, що я задумую робити?

Минулого року я ходив по хатах та збирав пресовий фонд. На свою істну. Мав я багато клопотів. За п'ятьдесят центів, то нераз приходилося перейти цілу історію Римської Імперії.

Тепер у мене нові плани.

Драпака.

3 РОБІТНИЧОГО РУХУ В КАНАДІ.

КОНВЕНЦІЯ ЗАЛІЗНИЧНИКІВ В МОНТРЕАЛІ.

В Монтреалі відбулася дворічна конвенція робітників, що працюють в залізничних парках 4-ої дивізії (Американської Федерації Праці). Присутніх було 211 делегатів, які представляли 30,000 залізничних шалових робітників.

Конвенцію відкрив Том Мур, голова канадських трейд-ю-

ній. В своїй промові він критикував уряд за те, що він свої імміграційні плани провадить тайно, навіть не подаючи парламентові які суми виділяються на цю імміграційну політику. Мур сказав, що безпосередньо витрачувати гроші на спровадження нових іммігрантів, коли самі місцеві робітники не можуть заробити на прожиток.

Однак Мур нічого не сказав, що думає робити канадський Трейд енд Лейбор Конгрес, на чолі якого він стоїть, щоб притягнути тих іммігрантів до юній і в той спосіб забезпечити їм відповідну платню та не допустити, щоб капіталісти вживали іммігрантів як засіб для зниження заробітної плати, хоч-би й юнійним робітникам. Нічого також не сказав він про заведення в залізничних шапах "славного" "Б.-енд О." плану, який через "співробітництво" робітників з капіталістами забезпечує капіталістам більші зиски.

ЗА 8-ГОДИННИЙ ДЕНЬ ПРАЦІ.

Провінціоніальний уряд Альберти предлажив новий законопроект "для забезпечення осіб, що працюють в фабриках, склепах і офісах". В тому законопроекті є точка про примусовий 8-годинний день праці, а друга точка про мінімальну платню \$12.50 на тиждень для хлопців.

Проти цього законопроекту вже заперечували роботодавці. Делегація в складі 24 осіб від Кенедіан Менуфкчурерс Асоційшен складала свій протест перед урядом, яка заявила, що цей законопроект пошкодить капіталові, вкладаюму в албертійську індустрію.

Заперечували проти цього законопроекту різні Борніс і лісові компанії, які домагалися 10-годинного дня праці, а навіть довшого.

Капіталісти уміють себе боронити.

ЗАСТРАЙКУВАЛИ ШПИТАЛЬНІ НОРСИ.

В шпиталі "Святого Хреста" в Келгари доглядачки (норси) хорих повновили "організовану інсуборданцію", отримавши своє волосся по всім правилам сучасного мистецтва ("bobbing and shingling").

Суперінтендент над норсами наказав увільнити за це з посади дві старших норси. У відповідь на це трійця норси спакували своє волосся і заявили, що вони опустять шпиталь і не піддадуться розсказам влади шпиталю.

Місцеві лікарі заявили, що вони вважають кару несправедливою.

Коли-б так ті норси взагалі боролися своїх прав, як права стригти своє волосся, то це було-б дуже похвально.

25,973,928 АВТОМОБІЛІВ ПО ВСЬОМУ СВІТІ.

Статистичний відділ департаменту торгу Злучених Держав опублікував відомості про кількість автомобілів по всьому світі. За цими відомостями на 1. січня 1926 року було по всьому світі 25,973,928 автомобілів. З цього числа на Злучені Держави припадає 19,999,430 автомобілів.

ЛЕНІН В ЖОВТНЕВІЙ РЕВОЛЮЦІЇ.

(За редакцією В. Чубаря.)

(Продовження.)

(Спогади робітничі Дмитрієвої.)

Дмитрієва, підстаркувата уборщиця в Смольному, розповідає:

Працювала вона в Смольному з перших днів Жовтня.

Тов. Ленін уважно й по-товаришески ставився до молодших службовців. Був такий випадок:

Чоловік другої уборщиці, подруги Дмитрієвої, святкував іменини. Тов. Ленін якось дізнався про це, зайшов до цієї уборщиці й приніс качан кашути на піріж...

Ленін одягався дуже просто, обідав у загальній їдальні, мешкав в тій-же кімнаті, де й працював.

Друкарщині в Смольному, Коровова та Якимова стверджують слова Дмитрієвої про відношення Леніна до службовців. Праця в Раднаркомі протягом Жовтневих днів йшла цілком добу. Одного разу серед ночі треба було написати негайно телефонограму. Тов. Ленін увійшовши в робочу кімнату друкарщини, побачив, що вони сплять біля машинки. Він пробував сам писати на машинці — нічого не вийшло. Інші-ж теж пробували, але невдало. Лише тоді він вирішив збудити одну з друкарниць для роботи.

ЛЕНІН В ЛИСТОПАДІ 1917 РОКУ.

(Спогади робітничі Ст. Вікнєвської.)

Втретє я зустріла Леніна в листопаді 1917 р. Наш Вибірський райштаб Червоної гвардії та райком переїхали тоді на Симбірську вулицю в юнкерську артилерійську школу. В ній залишалося ще трохи юнкерів та офіцерів.

Я працювала в господарському відділі штабу. В грудні було призначено відправку загонів Червоної гвардії на південно-західний фронт, на зміну салдатів в окопах. Я теж збиралася їхати з загномом.

В ніч на 1. січня 1918 року було влаштовано вечір зустрічі нового року й проводи червоногвардійців. Вечір був в "Білій" залі Михайлівської юнкерської школи. В пів до 12 години ночі в нашому штабі міркували, а хто-ж буде говорити...

І ніхто не міг сказати, який саме порядок буде.

В цей момент прибіг до штабу робітник Костянтин Лебедєв і гукував до мене:

"Винишеська! Лінь це з Крупською!"

Всі відразу замешталися й зраділи. За 5 хвилин до 12 години ночі Ленін вийшов на трибуну — всі замаячили. Ленін промовляв. Його промова була проста, але радісна й бадьора. Тільки по кутках залу було видно злісні погляди юнкерів та службовців юнкерської школи. Ленін поздоровляв з першим новим роком у радянській країні і говорив про завдання, що їх повинні вирішити робітники, які взяли до рук владу. Ленін говорив і привітання тим, хто від'їздив на фронт.

Коли він закінчив, червоногвардійці, які від'їздили на фронт, взяли на руки Лічу й почали

його гоїдати, гукаючи: "Хай живе новий рік! хай живе наш провідник, тов. Ленін!"

Гойдали й дружину Леніна.

Після цього відбувся концертний відділ, а тов. Ленін з дружиною в нашому тісному колі (Куклін, К. Лебедєв) пили чай в штабі, а потім якось непомітно зникли.

А зранку ми поїхали на фронт. І на фронті через деякий час довідалися, що коли Ленін від'їздив з одного мітингу, на нього було зроблено на шість невеликих замахів, — в нього стріляли, коли він їхав у авто.

ТОВАРИШ ЛЕНІН ТА ЗАЛІЗНИЧНИКИ.

(Спогади тов. Тарана.)

В 1917 році я був делегатом залізничного з'їзду робітників та службовців Спілки Вікель (Всеросійський Виконавчий Комітет Залізничників). На ньому праве крило святкувало свою перемогу. На з'їзді було зачитано список сім'ї, складеної вікельцями, що повинна була підтримувати на з'їзді резолюцію Раднаркому. У цю "сімку" входили три есери, два більшовики й два меншовики. Ліве крило цього з'їзду з цим списком не погоджувалося. Було обрано двох делегатів для розмови особисто з тов. Леніном; одним з делегатів був і я.

Я прийшов до Смольного, заявив, що мене надіслано від залізничників для особистих переговорів з Леніном, і мене пропустили по-за чергою й без всяких формальних перепусків. Увійшовши в робочий кабінет тов. Леніна, я не знав, як себе тримати. Але зірке око й гострий розум робітничого проводиря відразу розвіяли мої сумніви. Не встиг я причинити дверей,

як т. Ленін встав з-за свого робочого стола, пішов мені назустріч і простягнувши руку, привітався.

Здавалося, що тов. Ленін був радий, що має діло з представником робітників, і не повернуло мені рівновагу. Спокійно почав розповідати мені про прихов. Половини не висловив того, що бажав сказати. Тов. Ленін, з'ясувавши собі мою думку, вдарив мене по плечу й сказав:

"Заспокойтеся, що "сімку" не буде затверджено, я буду відтяти затвердження, а ви організуєтесь; коли ви з'організуєтесь й висунете з'єднане себе Наркома шляхів сполучення, це буде для мене законом".

Його слова справдилися на ділі. На надзвичайному з'їзді ми висунули кандидатуру тов. Вл. Ів. Невського, і його було затверджено.

Яке-ж вражіння справила на мене кабінет тов. Леніна?

Посередині стояло два довгих, наче по салатських ідальнях, — столи, навіть не фарбовані, а лише постругані рубанком, чисті, білі. Навколо стояли стільці й табуретки, також стругані, білі. На столах лежали великі географічні карти. Ленін зігнувшись, дивився на них, закладаючи вказові пальці обох рук в кишені жилету, а рештою перебірав в повітрі, наче міркуючи. Іноді він виймав праву руку з кишені, щось зазначував на карті. Повисити, закладає в кишеню пальці, поміркує, знову підкреслює й так далі. Краватка в нього була зав'язана недбало, один кінець висувався з-за комірки, а тов. Ленінові, очевидно, не було часу, щоб її погладити.

(Далі буде.)

ЧИ ВИ ВЖЕ МАСТЕ

найновішу книжку відомого пролетарського письменника М. ІРЧАН

КАРПАТСКА НІЧ

що недавно вишла з друку? Якщо немає її в самі, або ви її знайомі, то постарайтеся купити, а будете мати корисну книжку в хаті. Не тратьте вона вартості навіть тоді, як ви переречтаете її. Це довша повість з воєнних часів в Галичині і життя робітництва в Америці. Коли читаете, то не можете так довго відірватися від книжки, доки не переречтаете до кінця.

Письменник М. Ірчан сам переніс війну і вірно описує всі ті страшні події в старому краю. Читачи "Карпатську ніч" не тільки багато вчитися і то в найбільш приступній спосіб, бо ця книжка написана незвичайно зрозумілою мовою. Надруковано вона на найкращому папері, окладина з артистичним малюнком в двох кольорах.

КУПИТЕ, А НИКОЛИ НЕ ПОЖАЛУЄТЕ! РОЗПОВІСЬКОЮ ТЕ СКРІЗЬ ЦЮ КНИЖКУ.

Виславляється книжки за попереднім надісланням грошей. ЦІНА 50 ЦЕНТІВ ЗА КНИЖКУ. Замовлення з грішми посылати на таку адресу:

Ukrainian Labor News

Cor. Pritchard & McGregor

Winnipeg, Man.